

Adevărul Literar și Artistic

FONDATORI: AL. V. BELDIMAN 1888-1897
CONST. MILLE 1897-1920

FONDAT în 1893

M. Eminescu

Freamăt de codru

Presărind scântee lacu
și se leagă sub soare;
Eu, privindu-î din pădure,
Las aleamul să mă fure
Și ascult dela răcoare
Pitpalacul.

Din isvoare și din gârle
Apa sună somnoroasă;
Unde soarele pătrunde
Printre ramuri a ei undă
Ea în valuri sperioasă
Se asvârle.

Cucul cântă, mierle, presuri —
Cine știe să le-asculte?
Ale păsărilor neamuri
Cîmpesc pite'n ramuri
Și vorbesc cu-atât de multe
Întelesuri.

Cum 'ntreabă: „Unde-i sora
„Viselor noastre de vară!
„Mădăoasă și tîbuită,
„Cu privirea ostentă,
„Ca o zână să răsară
„Tuturora”.

Teiul vechiu un ram întins'a.
Ea să poată să-î indoae,
Ramul tînr vînt să-î deo
Și de brațe în sus s'o iee
Eară florile să ploae
Peste dînsa.

Se întrebă trist isvorul:
„Unde mi-i crăiasa oare?
„Părul moale despletindu-și,
„Fața'n apa mea privindu-și
„Să m'atingă viaătoare
„Cu piciorul?”

Am răspuns: „Pădure dragă,
„Ea nu vine, nu mă vine!
„Singuri voi stejari rămăneți
„De visați la ochii vineți,
„Ce luciră pentru mine
„Vara 'ntreagă”.

Ce frumos era în crînguri,
Cînd cu ea m'am prins tovarăs!
O poveste încântată,
Care azi e 'ntunecată...
De-unde ești, revino iarăși,
Să fim singuri.

George Cosbuc

Concertul Primăverii

Chiar acum din crîng veni
Și c'o veste bună!
Iarăși e concert, copii;
Merg și eu și tu să vi.
Mergem împreună.

Vrei programă, lămurit?
Stăi puțin să cau.
Cucul, un losit vestit,
De printr'alte țări venit,
Va cânta din hîut

Cîntăreala dulce'n graiu
Cea numită „perla
Cîntăreților din Maiu”
Dulce va doini din năiu
Multe doine mierla

Va 'ntona apoi un psalt
„Imnul veseliei”
Corul dintr'un țag inalt
Vor cânta'n sopran și'n al
Gaurii câmpiei

Turturele'n tenor:
Și-alte voci măestre.
Toate după glasul lor.
Vor urma după acest cor
Fel de fel de orchestre.

Voci de găite care tac
Să scoabă ploaia,
Și 'ntr'o scoarță de copac
O să bată tica-tac
Tactul gheunoaia.

Iar naționale-apoi
Cobze și-alte hanguri,
Glas de țuer și cimpoi,
Pitpalaci și chintezoi
Și-un țaraf de grangur

Se vor pune-apoi pe los
Până chiar si surzii.
Cînd vor prinde dintr'un loc
Să ne cânte hori cu foc
Din tîlincă sturzii.

Vom cânta și noi ce-om ști.
Cîntece din carte
Și de va putea veni,
Vîntul, și el va doini,
Că e dus departe

Cine-i contra, să-l vedem,
Ca să-l știe soții!
De-aveți chef, tovarăși bem —
Ura'n cer! cu toții-avem,
Mergem dar cu toți!

Duliu Zamfirescu

Mai

Plin de gloria străbună ca de-un lucru strîns de el,
Miralaiă printre buze flueră încetine!
Și cu frîul prins în stînga, iar cu dreapta prinsă'n șold,
Par'ar fi preconul lumii, călătorul Chită-Harold.

Bate surul cu potcoava caldarămul sunător
Scăpărînd scântee din piatra care-i cade sub picior,
Și cu ochiul prins în sânge, sperios își cată'n cale,
Legîndu-și cavalerul pe pulernicele-i șale.

La ferestrele cu gratii es copilele bălane,
Poftitoarele neveste, jinduile vădane,
Chiar derviși, mosafirii, părăsesc cîntînd odaia.
Și'n balcoane vin să vadă pe vestitul Miralaiă,

Dar deodată, dintr'o turlă închinată către stradă,
Un mîunchiu de roză albe ju lăsaț ușor să cadă;
El lovi din întâmplare calul viu și sperios,
Calul se isbi în lături și-și spărli stăpînul jos.

Atunci mîndrul Miralaiă, ridicînd de jos buchetul,
Către turla înclinată se întoarse, cu încetul,
Însă, nezărînd pe nimeni, zise'n înfloritu-i graiu:
„A căzut poate din sborul călătoarei luni de Maiu”.

Flori de Paște

La Palermo

La Palermo, primăvara,
Trandafirii urcă scara,
Liliacul alb roșește
Cînd sîrută
Dintr'o cută
Sîmul ce-î adăpostește.

Prin grădini a prins o fee
Gardurile'n azalee,
Casele înolburate
In ciorchine
De glycine
Pe balcoane animate,

Dimineața ideală
Rîde'n floarea de migdală,
Tinerețea stă în cale,
Întrupată
Într'o fată
Cu un coș de portocale,

Vin, Bălcescule din somnul
Adormiților în domnul,
Să vezi firea cum renaște:
Totul cere
Mîngăiere
Pentru florile de Paște.

Unde ești în care, floare
Clipa ta nemuritoare
Și-aiuat ființă nouă?
Care plantă
Elegantă
Poartă sufletu-ți în rouă?

Căutînd urmele tale,
M'am oprit la Monreale,
— De sub vechile morminte
Se ridică
Plin de frică
Cîrul, floarea cea cuminte

Vasile Alecsandri

Lunca din Mircești

Bate vînt de primăvară și pe muguri îi deschide;
Vîntul bate, frunza crește și voioasă lunca rîde.
Sub verdeața drăgălașă dispar crengile pe rînd
Și sub crengile umbroase miera sare șuierînd.

O! minune, iarmec dulce! O, putere creatoare:
În ori care zi pe lume ese câte-o rouă floare,
S'un nou glas de armonie completează înnul stînt.
Ce se 'nalță către ceruri de pe veselul pămînt.

Tot ce simte și vede, țiară, pasăre sau plantă
În căldura primăverii naște, saltă, zboară, cîntă
Omul își îndreaptă pasul către desul stejaris,
Unde umbra cu lumina se alungă sub frunziș.

El se duce după visuri; înima lui crește plină
De o sacră melodie, melancolică, divină,
De o tainică vibrație, de-un avînt inspirat,
Ce-i aduc în piept suspinuri și'n ochi lacrimi de amor.

Este timpul re'nvierii, este timpul re'noirii
Ș'a sperării zîmbitoare, ș'a plăcerii, ș'a iubirii.
Pasărea-și găsește cubul, floarea mîndrele-i color,
Cîmpul via sa verdeață, lanul scumpele-i comori.

Sus paianjenul pe un frasin, urzind pînza-i dilatate,
Cu-ai său fir de-argint subtil face o punte-aeriană
Iar în leagăn de mătase gangurul misterios
Cu privighetoarea dulce se îngîmă armonios.

Jos pe la tulpină, la umbră, fluturii, flori sburătoare
Se'ntrăgesc în părechere pe sân alb de lacrimioare
Și, ca roiul de pietre scumpe, gîndăceii smîlțuți
Strălucesc, vie comoardă, pe sub ierburii tîmțuți

O pătrunzătoare soaptă umple lunca, se ridică,
Ascultăți!... Stejarul mare grădește cu țarba mică,
Vulturul cu ciocăria, soarele cu albul mor,
Fluturul cu planta, rîul cu împedele isvor.

Și stejarul zice ierbei: Mult ești vie și gingașă!
Fluturașul zice floarei: Mult ești mie drăgălașă!
Vulturul umit ascultă ciocăria cîrînd;
Rîu, isvoare, noui, raze se împreună iubind.

Luncă, luncă, dragă luncă! rîu frumos al țării mele,
Mîndră'n soare, dulce'n umbră, tainică la foc de stel
Ca grădinele Armudei at un iarmec răpitor
Și Siretul te incinge cu-ai său braț desmierdător!

Umbră ta răcoitoare, adormindă, parfumată,
Stă aproape de lumină, prin poene tupiată,
Ca o nimă pînditoare de sub arbori înfloriți
Ea la sîmul ei atrage călătorii fericiți.

Și-i încântă, și-i îmbată, și-i aduce la uitare,
Prin o magică plăcere de parfum și de cântare,
Căci în tine, luncă dragă, tot ce are suflet, graiu,
Tot sînteste de iubire în frumoasa lună Maiu!

Al. Macedonski

MAI

Mai! Mai! și aurora cu lacrimi și topaze,
Mai: albele calicii de crini, dulci flori de-amor,
Și vocile de frunze, și raze, și extaze,
Ș'a traiul uitare, — un chin de care mor.

Mai: barca ce se duce pe undele tăcute;
Și clarul dimineții și veseli lopătari,
Și luni ce sparg vîzduhul pe azururi renăscute
Și bolți de argint, și treslii și candizi nenufari

Și-ori unde, o natură tot tînră, tot blondă,
Și'n cer, pe car de flacări, Apollon, crud și blînd
Lucind într'o părere de cursă vagabondă,
Jucîndu-și caii de-aur, și'n inimi săgelînd.

St. O. Iosif

Visul

Bine-ai venit April, Parc'aud un basm frumos
Lună răsăfată: Cu: „A fost odată...”
Sburd și cânt. zglobiu copil,
Ziulca toată!...

În auz imi sună blînd
Zumzetul de-albine.
Înainte-mi-cîmp deschis...
Mîndre zâne vin tînzînd
Stau fără de fîntă,
Brațele spre mine.

Tolu-i adăncil în vis
Prins de vîraj sfîntă. Tainice spre mine vin
Toate la olaltă
Jos pe dîmb, mă tolănesc
Rîd și njar de mine în
Fermecat de lene,
Prinse'n horă saltă...

Și din ce în ce clipesc
Tot mai des din gene, Dar cînd sar să le cuprînd
Caut cu'ntristare:
Somnul vine mîngăios,
Stol de porumbel sclipînd
Soarele mă'mbată,
Flutură în zare...

P. CERNA

ISUS

Al nostru ești: al celor slabi și goi
Pămînt ți-e trupul și 'n pămînt s'ascunde,
Dar umbra la rămase printre noi
Și inima-mi te simte oriunde:

De sufletul ce-a înălțîni mizerii
Și cu obolul său le-a vindecat,
Te-approii lin, prin negura tăcerii,
Și strîngi în taină mîna care-a dat;

Apostolului răspîdit cu ură,
Tu-i spui: Mergi, nu ești singur în durere!
Și gura ți-o înfrîjești cu sfînta gură
Ce-a semănat nădejdi și mîngăiere:

De cel ce geme, neputînd să moară,
Apropii cupa liniștii de veci,
Mereu sporește-a inimii comoardă
Și drum de zîmbet lași pe unde treci...

Al nostru ești! Ce ochiu văzu v'odată
Că te-ai suit la cer, purtat de nori?
Ce gînd nebun svărli aceeași pată,
Pe cel mai mare dintre visători?

Putul-a oare sufletu-ți să jugă
La cei senini și fericiți din cer,
Cînd jos, prin murmure de chin și rugă,
Atîtea brale tremură și-î cer?

Nu, nu! Ale Golgotei reci piroane
Nu te-au lipit atît de strîns pe lemn,
Cît te-a legat de-acest pămînt nedem
Nemărginirea rînilor umane.

Atîta timp, cît lutul n'o să crească
Copii asemeni chipului tău sfînt;
Atîta timp, cît liniștea cerească
Nu se coboară 'n inimi pe pămînt;

Cît timp nu vezi aieve tot ce seamenii,
Și ochii toți de plîns n'or fi deșerți, —
Atît de mult Tu, cel născut din oameni,
Va trebui să mîngîi și să ierți:

Atît de mult vei auzi jeliere
Și rana la va sîngera mereu —
Îmbilînzitor de oameni prin iubire,
Tu ți-ai ales destinul cel mai greu!

...Dar, cînd vei smulge, 'ntreaga omenire
Din somnul iung al greului răbdat,
Cînd nu va fi nici chin, nici rătăcire,
Atunce Tu zîmbi-vei împăcat:

Atunce numai îngerul hodini
Va cobori sub ochiu-ți înțelept:
„Îi bălăucește de pe frunte spini
Și-î încheie rînilor din piept.”